

ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากร ของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร

ที่สัมพันธ์กับการเข้าร่วมแรงงานในลักษณะอาชีพต่าง ๆ

นางสาววรรณช เจริญศักดิ์

004439

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๓

i 17191750

Selected Socio - Economic and Demographic Characteristics
of Migrants to Bangkok Metropolis in Various
Labor Forces and Occupational Categories

Miss Voranuch Chareansakdi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Demography)

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากร ของผู้ย้ายถิ่น เข้ากรุงเทพมหานคร ที่สัมพันธ์กับการเข้าร่วมแรงงานใน ลักษณะอาชีพต่าง ๆ
ชื่อนิสิต	นางสาววรรณช เจริญศักดิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนันทา สุวรรณาคม
ภาควิชา	สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาวิชาประชากรศาสตร์
ปีการศึกษา	๒๕๒๓
	บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากร ของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร ที่สัมพันธ์กับการเข้าร่วมแรงงานในลักษณะอาชีพต่าง ๆ เพื่อที่จะได้ทราบว่า ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากร ของผู้ย้ายถิ่นนั้น มีความสัมพันธ์กับลักษณะอาชีพ ในกลุ่มต่าง ๆ อย่างไรบ้างหรือไม่

ข้อมูลที่ใช้ ได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ให้ใช้ข้อมูลตัวอย่างการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร พ.ศ. ๒๕๒๑ เขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาผู้ย้ายถิ่นทั้งชายและหญิง อายุ ๗ ปีขึ้นไป ที่มีงานทำหรือประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ การศึกษาค้นคว้านี้ได้มีการกำหนดพื้นที่ ตัวอย่างออกเป็น ๒ ระดับ คือ ในระดับเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยอนุโลมตามวิธีการเก็บข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาอาชีพในปัจจุบันของผู้ย้ายถิ่น และเพื่อประโยชน์ในทางการวิเคราะห์ จึงได้จัดแบ่งลักษณะอาชีพออกเป็น ๗ กลุ่มด้วยกัน

ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า ผู้ย้ายถิ่นชายที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพวิชาชีพ บริหาร และกลุ่มอาชีพเสมียน ส่วนใหญ่มีอาชีพก่อนการย้ายถิ่นเป็นประเภทเดียวกับอาชีพปัจจุบัน ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพขนส่ง คมนาคม กลุ่มอาชีพช่าง กรรมกร กลุ่มอาชีพบริการ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมก่อนการ

ย้ายถิ่น สำหรับผู้ย้ายถิ่นหญิงที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพวิชาชีพ บริหาร ส่วนใหญ่มีอาชีพก่อนการย้ายถิ่นในกลุ่มอาชีพวิชาชีพ บริหาร เช่นกัน และผู้ย้ายถิ่นหญิงที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ก็จะมีปรากฏในลักษณะเดียวกับผู้ย้ายถิ่นชาย ยกเว้นผู้ที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพเสมียนทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล และกลุ่มอาชีพขนส่ง คมนาคม เฉพาะในเขตเทศบาล ซึ่งส่วนใหญ่กลับเป็นผู้ไม่มีงานทำก่อนย้าย

ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางด้านสังคม พบว่า ผู้ย้ายถิ่นทั้งชายและหญิงที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพวิชาชีพ บริหาร ซึ่งเป็นอาชีพที่อาศัยความรู้ความสามารถพิเศษ หรือระดับการศึกษาสูง ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับสูง คือ ระดับอุดมศึกษา นอกจากผู้ย้ายถิ่นชายนอกเขตเทศบาล ส่วนใหญ่จบระดับมัธยมศึกษา ส่วนผู้ย้ายถิ่นชายและหญิงที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพเสมียน ซึ่งเป็นอาชีพที่อาศัยความรู้ความสามารถ หรือระดับการศึกษาพอสมควร ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และผู้ย้ายถิ่นชายและหญิงที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพขนส่ง คมนาคม กลุ่มอาชีพช่าง กรรมกร และกลุ่มอาชีพบริการ ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับต่ำ คือ ระดับประถมศึกษา

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ย้ายถิ่นทั้งชายและหญิงที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพวิชาชีพ บริหาร และกลุ่มอาชีพเสมียน ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในเขตเมืองก่อนย้าย แต่สำหรับผู้ย้ายถิ่นชายและหญิงที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพขนส่ง คมนาคม กลุ่มอาชีพช่าง กรรมกร กลุ่มอาชีพบริการ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตชนบทก่อนย้าย

สำหรับลักษณะทางสังคมอื่น ๆ เช่น ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่เกิด ถิ่นที่อยู่อาศัยก่อนย้าย ประสบการณ์เกี่ยวกับกรุงเทพมหานคร ระยะเวลาที่คาดว่าจะอยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนวิธีหางาน พบว่า มีความแตกต่างกันบ้างในแต่ละกลุ่มอาชีพ ระหว่างในเขต และนอกเขตเทศบาล และระหว่างผู้ย้ายถิ่นชายและหญิง

ผลการศึกษาลักษณะทางประชากร พบว่า ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพวิชาชีพ บริหาร นั้น ในเขตเทศบาล ส่วนใหญ่อายุระหว่าง ๒๕-๓๔ ปี แต่นอกเขตเทศบาล ส่วนใหญ่อายุระหว่าง ๓๕-๔๔ ปี สำหรับในกลุ่มอาชีพเสมียน พบว่า ในเขตเทศบาล ส่วนใหญ่อายุระหว่าง

๑๕-๒๔ ปี นอกเขตเทศบาล ส่วนใหญ่อายุระหว่าง ๒๕-๓๔ ปี ส่วนในกลุ่มอาชีพช่าง กรรมกร และ อาชีพบริการ นั้น ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๑๕-๒๔ ปี

การศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ยังได้พบว่า ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพช่าง กรรมกร และกลุ่มอาชีพบริการ นั้น มีผู้ย้ายถิ่นที่มีอายุระหว่าง ๗-๑๔ ปี ประกอบอาชีพนี้ด้วย ทั้งได้ปรากฏว่าในกลุ่มอาชีพบริการนั้น ผู้ย้ายถิ่นที่มีอายุระหว่าง ๗-๑๔ ปี เป็นหญิงมากกว่าชาย

นอกจากเรื่องอายุแล้ว สถานภาพสมรสก็เป็นลักษณะทางประชากรอีกอย่างหนึ่งที่ได้นำมาพิจารณาในเรื่องนี้ด้วย ซึ่งได้พบว่า นอกจากกลุ่มอาชีพวิชาชีพ บริหาร แล้ว ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ส่วนใหญ่จะพบว่าเป็นผู้มีสถานภาพสมรสโสด

สำหรับประเภทการย้ายถิ่น ซึ่งได้นำมาพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพด้วยนั้น พบว่า ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพช่าง กรรมกร และกลุ่มอาชีพบริการ นั้น ส่วนใหญ่ย้ายมาคนเดียว

Thesis Title	Selected Socio-Economic and Demographic Characteristics of Migrants to Bangkok Metropolis in Various Labor Forces and Occupational Categories
Name	Miss Voranuch Chareansakdi
Thesis Advisor	Assistant Professor Sununta Suwannodom
Department	Department of Sociology and Anthropology
Academic Year	1980

Abstract

The purpose of this study was to find out how selected socio-economic and demographic characteristics of migrants to Bangkok Metropolis relate to various labor force and occupational categories.

Data used in the study were obtained from The Survey of Migration in Bangkok Metropolis 1978 conducted by the National Statistical Office. The survey included migrants of both sexes, age 7 or over, and presently engaging in various occupations, the area both municipal and non-municipal were taken into consideration. In this study, current occupation was classified into 7 categories.

In term of economics, the majority of male migrants whose occupational groups are in professional, administrative and clerical work formerly joined the same groups of occupation, but those with occupational groups being sale worker, agriculture, transportation and

communication, craftsmen and laborers as well as service worker involved mostly in agriculture group before moving. The majority of female migrants whose occupational groups being professional and administrative, formerly fell in the category of administrative as well; but for the rest of occupational categories, it appeared to be the same manner as that of male migrants except those with occupation being clerical work both municipal and non-municipal areas. Another finding is that transportation and communication groups of occupation only in municipal areas, it was found that the majority of female migrants were unemployed before moving.

For social characteristics, the majority of migrants holding professional and administrative work had higher educational background when compare them to other occupational categories. However, it appeared to be that the majority of male migrants in this group of occupation only in non-municipal areas completed secondary education, and so did those whose occupational groups being clerical work. The majority of migrants for the rest of occupational categories had primary education background.

Migrants whose occupational groups being professional, administrative and clerical work was found formerly lived in urban areas before moving while the rest occupational groups were from rural areas.

For the other social characteristics such as place of birth, place of previous residence, experience in Bangkok, expected duration of residence in Bangkok as well as the method of seeking work, it was found that there was some variation from one occupational group to another between municipal and non-municipal areas and also between male and female migrants.

The data on demographic characteristics indicated that the majority of migrants whose occupational groups are professional and administrative work were 25-34 years of age in municipal areas and 35-44 years of age in non-municipal areas. Migrants whose occupational groups are clerical work were 15-24 years of age in municipal areas and 25-34 years of age in non-municipal areas. Migrants in other occupational groups were mostly found in 15-24 years of age.

In addition, the result of this study also revealed that there are migrants who are 7-14 years of age in labor and service groups of occupation, and it was noticeable that the majority of this young migrants are girl in the service group of occupation.

Beside age, the marital status was also taken into consideration. We found that except the professional and administrative groups, the others occupational categories had high relation with migrants who are single.

Considering type of in migration in relation to various occupational categories, the result of this study also shows that the majority of labor and service groups of occupational moved to Bangkok without their families.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี ที่อนุญาตให้ใช้ข้อมูลจาก การสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร พ.ศ. ๒๕๒๑ กรุงเทพมหานคร และคุณศศิธร โชติกเสถียร แห่งกองสำรวจประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำ ปรึกษา เกี่ยวกับการใช้ข้อมูล ตลอดจนเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพร ธีระสวัสดิ์ ประธาน กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลินี ชุ่มพฤกษ์ กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันมีค่ายิ่ง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเขียนวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา สุวรรณโณ อาจารย์ที่ปรึกษา และควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ปรึกษาข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องทุกประการ ในการเขียนวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ เปี่ยมปิติ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณรุจี ยุวดี ที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมและการใช้คอมพิวเตอร์ ตลอดจนให้กำลังใจ ช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ แก่ผู้เขียนตลอดมา

ตลอดเวลาของการเขียนวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือ ตลอดจนกำลังใจ จากเพื่อน ๆ คุณสุวรรณา ศรีคำดี คุณสุนันทา แสงทอง คุณพรทิพย์ ศรีวัชรินทร์ คุณช่อทิพย์ ราศรี เกรียงไกร คุณเฉลยพร น้อยจินดา คุณอ้อมเดือน สดมณี และเพื่อน ๆ อีกหลายท่านที่มีได้กล่าวนามไว้ในที่นี้

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สถาบันประชากรศาสตร์ทุกท่าน ที่มีได้กล่าวนามไว้ในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ฉ
	
บทที่	
๑. บทนำ	๑
๒. วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล	๒๐
๓. การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๐
- ลักษณะทางเศรษฐกิจ	๔๓
- ลักษณะทางสังคม	๕๑
- ลักษณะทางประชากร	๗๔
๔. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๘๒
บรรณานุกรม	๘๙
ประวัติ	๙๖

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร ที่ตกเป็นตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ	๒๖
๒. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ที่ตกเป็นตัวอย่าง จำแนก ตามสถานภาพสมรสและเพศ	๒๗
๓. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร ที่ตกเป็นตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา และเพศ	๒๘
๔. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร ที่ตกเป็นตัวอย่าง จำแนกตามภาคที่เกิดและเพศ	๓๐
๕. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร ที่ตกเป็นตัวอย่าง จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย ก่อนย้ายและเพศ	๓๑
๖. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร ที่ตกเป็นตัวอย่าง จำแนกตามภาคที่อยู่อาศัย ก่อนย้ายและเพศ	๓๒
๗. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร ที่ตกเป็นตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพก่อนการ ย้ายถิ่นและเพศ	๓๔

ตารางที่

๘. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่น เข้ากรุงเทพมหานคร ที่ตก เป็นตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพทำงาน ก่อนย้ายและเพศ	...	๓๕
๙. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่น เข้ากรุงเทพมหานคร ที่ตก เป็นตัวอย่าง จำแนกตามวิธีหางานและเพศ	...	๓๖
๑๐. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่น เข้ากรุงเทพมหานคร ที่ตก เป็นตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ เกี่ยวกับกรุงเทพมหานครและเพศ	...	๓๘
๑๑. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่น เข้ากรุงเทพมหานคร ที่ตก เป็นตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่คาดว่าจะ จะอยู่ในกรุงเทพมหานคร และเพศ	...	๓๙
๑๒. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่น เข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน และเพศ	...	๔๒
๑๓. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่น เข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน อาชีพก่อนการ ย้ายถิ่น และเพศ (ในเขตเทศบาล)	...	๔๕
๑๔. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่น เข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน อาชีพก่อนการ ย้ายถิ่น และเพศ (นอกเขตเทศบาล)	...	๔๖
๑๕. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่น เข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน สถานภาพทำงาน ก่อนย้าย และเพศ	...	๕๐

ตารางที่

๑๖. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน ระดับการศึกษา และเพศ	๕๔
๑๗. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน ภาคที่เกิด และเพศ	๕๗
๑๘. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน ภาคที่อยู่อาศัยก่อนย้าย และเพศ	๖๐
๑๙. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน เขตที่อยู่อาศัยก่อนย้าย และเพศ	๖๓
๒๐. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน ประสบการณ์เกี่ยวกับ กรุงเทพมหานคร และเพศ	๖๖
๒๑. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน วิธีหางาน และเพศ	๗๐
๒๒. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน ระยะเวลาที่คาดว่าจะ จะอยู่ในกรุงเทพมหานคร และเพศ	๗๓
๒๓. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน อายุ และเพศ	๗๖

ตารางที่

๒๔. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร
 อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน
 สถานภาพสมรส และเพศ ๗๔

๒๕. อัตราส่วนร้อยละของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร
 จำแนกตามกลุ่มอาชีพปัจจุบัน ประเภทการย้ายถิ่น
 และเพศ ๘๑